

EL COMERÇ AL BAIX LLOBREGAT

Nota de Conjuntura Laboral. Núm 12. Setembre 2016

El 26% de les empreses de Catalunya són del sector comerç. La rellevància és encara major a la nostra comarca suposant el 29%. Aquesta nota analitzarà els trets generals d'aquest sector: els indicadors generals de demanda, la distribució de l'ocupació a nivell territorial i l'evolució del sector en els darrers anys.

Trets més destacats

<i>El comerç a Catalunya</i>	<p>El comerç és un dels sectors productius amb major rellevància de l'economia catalana.</p> <p>El 22% del PIB del sector serveis correspon al sector comerç. El 26% de les empreses i el 19% de la població ocupada treballa en aquest sector.</p>
<i>El comerç al Baix Llobregat</i>	<p>La rellevància del comerç a la comarca és superior a la del conjunt de Catalunya. Tant en aportació al PIB del sector serveis com en volum de població ocupada.</p> <p>El 28,5% del PIB del sector serveis del Baix Llobregat correspon al sector comerç. El 29% de les empreses i el 22% de la població ocupada en aquest sector.</p>
<i>Evolució i situació actual</i>	<p>L'evolució del comerç en quant creixement de l'ocupació i de les empreses és sensible a l'evolució general de l'economia. Des del 2014 s'observa un creixement constant de la població ocupada i de les empreses registrades en el sector comerç. Aquest any (2016) el creixement de l'ocupació i de les empreses del sector ha superat al del conjunt de l'economia del Baix Llobregat.</p> <p>En l'any de major destrucció d'ocupació i empreses del sector comerç (2009) la destrucció de l'ocupació va ser major en el comerç que en el total de l'economia, en canvi, el descens d'empreses va ser menor en el comerç que en el total de l'economia.</p>

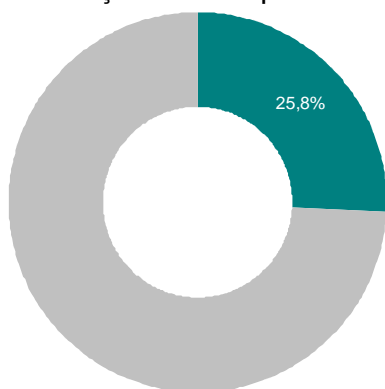
La importància del comerç en l'economia catalana.

El comerç a Catalunya es caracteritza per un dinamisme important i per l'existència d'un teixit de petit i mitjà comerç urbà. En els darrers anys s'ha produït l'obertura de grans superfícies, fenomen que ha comportat un creixement del sector però alhora ha creat tensions amb el petit comerç. El comerç urbà ha vist com es produïa un reassignació de les quotes de mercat entre els diferents formats i sistemes de distribució, amb pèrdua de vitalitat i amb la conseqüència que es produeixi una certa desertització comercial dels centres històrics de les ciutats.

El comerç tradicional es troba en un moment d'adaptació al nou entorn econòmic i cultural: ha de fer front a l'aparició d'un nombre important d'hipermercats, però també de les grans superfícies especialitzades en la venda d'una gama de concreta de productes. Ha de fer front també a nous hàbits i horaris de la població en general, que han portat a variacions tant pel que fa a l'objecte de consum final com a la manera d'exercir-lo.

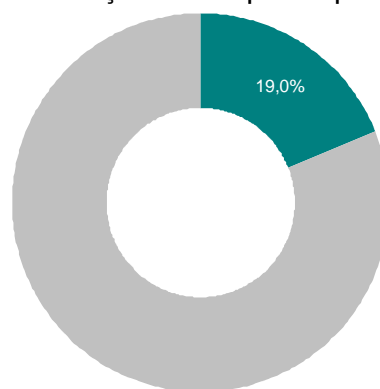
Tot i amb això, el comerç és un dels sectors productius amb major rellevància en l'economia catalana. El 22% del Valor Afegit Brut del sector serveis correspon al sector comerç. El 26% de les empreses i el 19% de la població ocupada de Catalunya treballa en el sector comerç.

Pes del comerç en el total d'empreses de Catalunya

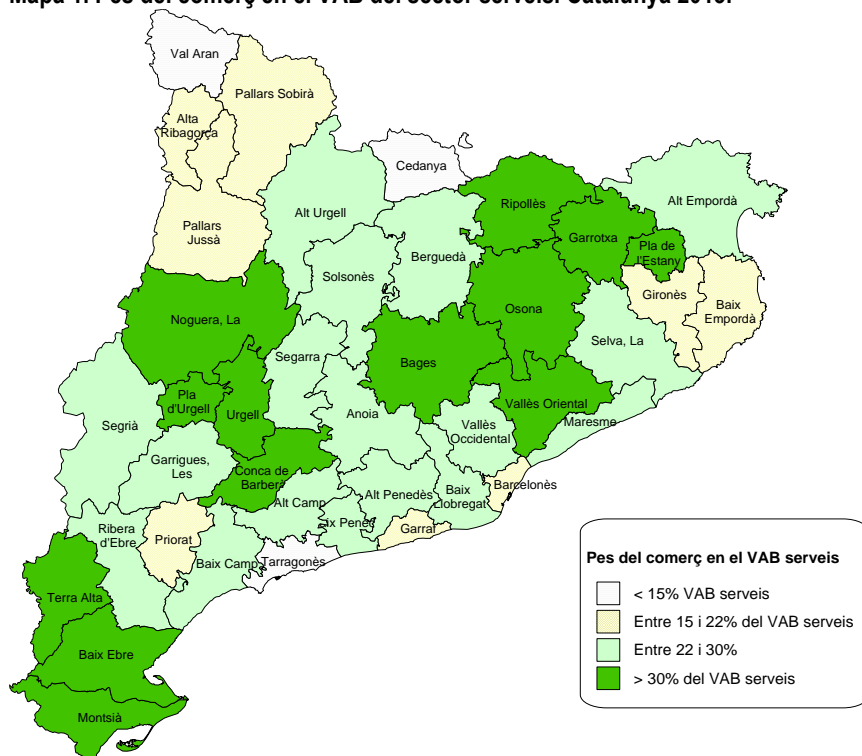
Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement.

Pes del comerç en el total de pobl. ocupada de Catalunya

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement.

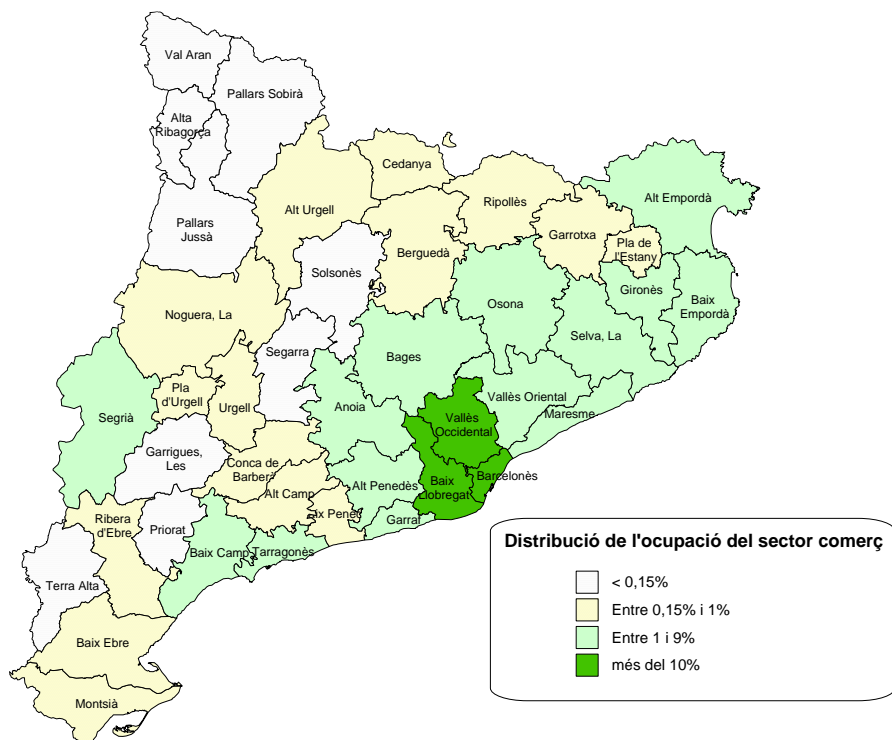
Mapa 1. Pes del comerç en el VAB del sector serveis. Catalunya 2013.

A Catalunya el comerç suposa el 21,8% del Valor Afegit Brut de serveis

Font: OC-BL a partir de les dades de l'Anuari econòmic comarcal de CatalunyaCaixa (2015).

Mapa 2. Distribució de l'ocupació del comerç segons comarques.

El Barcelonès (34%), el Vallès Occidental (13%) i el Baix Llobregat (11%) són les comarques que concentren el major nombre de població ocupada del sector comerç (57% del total).

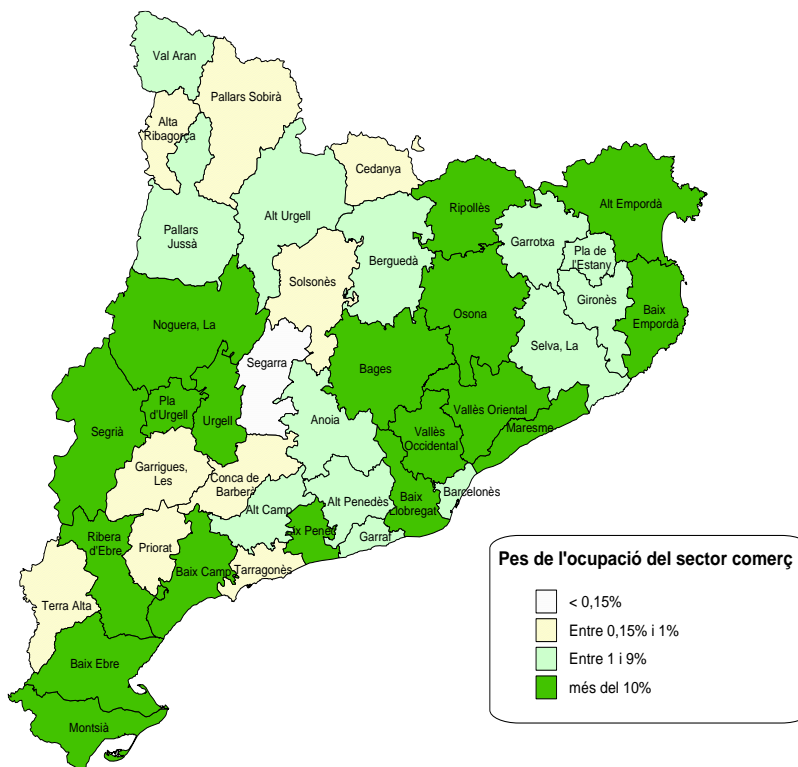
Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016.

Mapa 3. Pes del comerç en l'ocupació de les comarques.

En 18 comarques de Catalunya el pes de l'ocupació en el sector comerç supera el 10% del total de la seva ocupació.

El Ripollès concentra el major pes de l'ocupació en el sector comerç (26% del total).

El Baix Llobregat és la cinquena comarca on el comerç té més pes (el 22,3% del total de la seva ocupació és d'aquest sector).

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016.

Més enllà de la rellevància en el conjunt de l'economia catalana, el comerç es caracteritza per la seva relació directa amb altres sectors productius com ara la construcció, la mobilitat, l'energia, la indústria o els sectors agrari i el turisme. El comerç es veu afectat tant per la situació econòmica exterior com per la interior (en especial per la despesa en consum de famílies i administracions públiques) fent que aquest sector sigui dels més afectats a elements conjunturals positius o negatius.

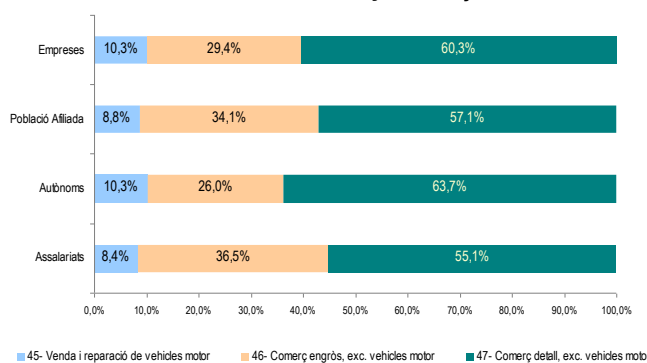
El comerç al detall és l'activitat que té més pes en el sector (supera el 55% del total de les activitats de comerç en tots els elements de l'estructura productiva), seguida del comerç a l'engròs (superant el 25%) i la venda i reparació dels vehicles de motor (suposant entre el 8 i el 10% del comerç de Catalunya). El pes de les micro empreses és major en el sector comerç (79% de les empreses és de menys de 5 assalariats) que en el conjunt de l'economia (75%). El comerç a l'engròs és l'activitat que concentra les empreses amb major grandària.

Estructura productiva del comerç a Catalunya.

	Assalariats	Autònoms	Població Afiliada	Empreses
45- Venda i reparació de vehicles motor	37.948	13.410	51.358	6.820
46- Comerç engròs, exc. vehicles motor	164.573	33.997	198.570	19.399
47- Comerç detall, exc. vehicles motor	248.924	83.370	332.294	39.823
Total comerç	451.445	130.777	582.222	66.042
Total	2.524.043	547.569	3.071.612	256.367

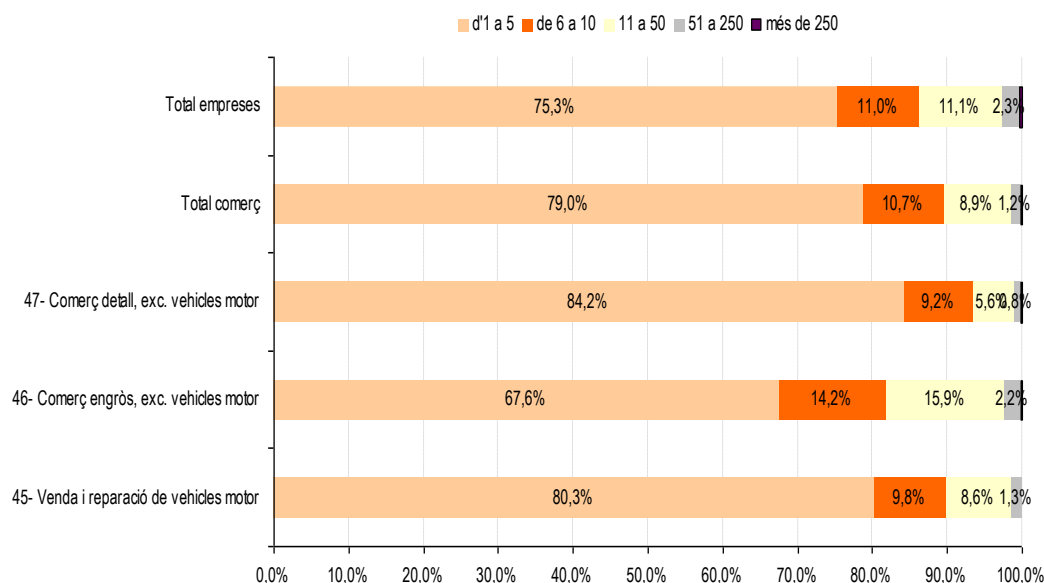
Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T2016.

Pes de les diferents activitats del comerç. Catalunya.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T2016.

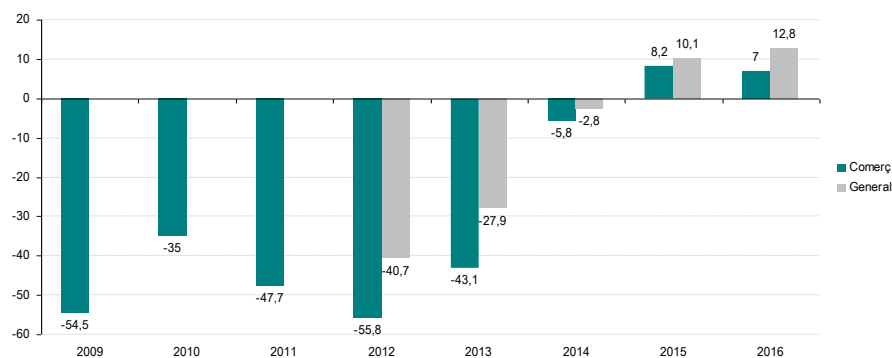
Empreses del sector comerç segons grandària. 2016.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T2016.

Des de 2009 fins 2014 les perspectives que tenien els propietaris dels establiments comercials de Catalunya entorn la marxa de negoci eren molt negatives (superant el -50 en els anys 2009 i 2012). Només en els 2 darrers anys (2015 i 2016) les perspectives són positives. Comparant amb les perspectives generals dels empresaris de Catalunya, el sector empresarial del sector comercial percep unes pitjors perspectives entorn a la marxa del seu negoci.

Marxa del negoci del comerç. Enquesta de clima empresarial.

Font: OC-BL a partir de les dades de l'enquesta de clima empresarial publicada per l'Idescat.

L'enquesta de clima empresarial mesura les perspectives que tenen els propietaris de Catalunya sobre la marxa del seu negoci. El resultat s'expressa en una escala de -100 a 100 on -100 implica que la perspectiva és molt pitjor a la percebuda el trimestre anterior i 100 on és molt millor.

Conjuntura del sector detallista. Darreres dades disponibles del semàfor del comerç català.

En el segon trimestre de 2016, es redueix el nombre de persones aturades, el nivell de preus i l'Euribor, i la confiança dels consumidors es recupera. Es signen més hipoteques (d'un import més elevat), al mateix temps que es torna a incrementar el preu de l'habitatge.

Les vendes del comerç al detall augmenten a Catalunya un 2,5% interanual (a totes les categories de productes, tret de l'equipament personal), com també en les grans superfícies on, per primer cop des de 2006, les vendes s'intensifiquen en tots els tipus de productes.

En el segon trimestre de 2016, les vendes en grans superfícies a Catalunya han evolucionat a l'alça, amb un creixement del 2,6% interanual, superior al del trimestre anterior (+1,3%) i fruit de l'augment de les vendes dels productes no alimentaris (+5,1% interanual), ja que les vendes d'alimentació s'han reduït un 0,9%.

Indicadors que incideixen sobre el consum - Catalunya

	2011	2012	2013	2014	2015	1T 2016	2T 2016
Nombre d'aturats (milers)	760	880,7	893,2	773,3	703,1	660	603,6
Taxa atur	19,20%	22,50%	23,10%	20,30%	18,60%	17,40%	15,9
Var. interanual preus	3,30%	2,90%	1,70%	0,10%	-0,20%	-0,40%	-3,70%
Var. interanual preus carburants	16,00%	9,00%	0,40%	-2,80%	-11,40%	-12,10%	-12,40%
Confiança del consumidor (1)	71,1	49,8	61,5	84,1	102,9	95,6	92,7
Euribor	2	1,11	0,54	0,47	0,16	-0,02	0
Nombre d'hipoteques	93.277	65.286	44.587	43.256	54.131	15.171	16.524
Import d'hipoteques (2)	12.337	8.308	5.880	6.165	8.020	2.344	2.580
Preu mitjà de les hipoteques	132.262	127.255	131.877	142.524	148.159	154.505	156.137
Var. interanual preu habitatge	-9,60%	-15,80%	11,40%	1,10%	4,80%	8,60%	-
Var. interanual consum llars	-1,30%	-3,60%	-3,60%	1,40%	3,60%	-3,50%	-

(1) Aquesta dada fa referència al conjunt d'Espanya

(2) En milions d'euros

Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Semàfor del Comerç

Característiques generals del comerç al Baix Llobregat

Acabem de veure la rellevància del paper del comerç en el conjunt de l'economia catalana però, quin és el paper del comerç al Baix Llobregat? Quin és el posicionament de la comarca respecte el conjunt de Catalunya?

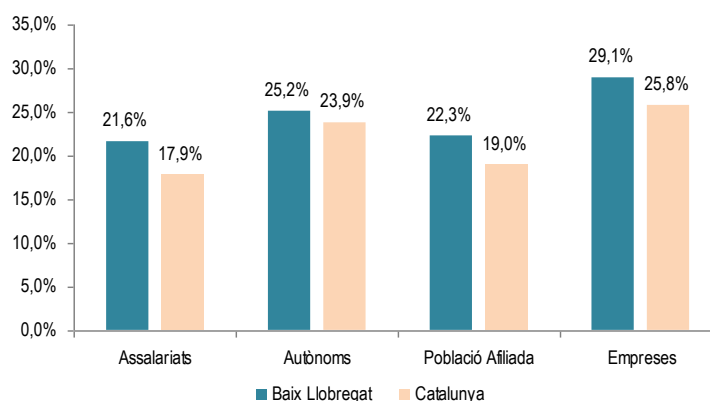
Com hem vist en els mapes 2 i 3 del capítol anterior, els pes del comerç al Baix Llobregat situa a la comarca entre les que tenen més ocupació en el comerç sinó que també està entre les comarques amb més pes en el sector comerç de Catalunya.

El sector té més pes al Baix Llobregat que al conjunt de Catalunya.

El comerç en el conjunt de l'estructura productiva suposa més del 20% a la comarca en tots els seus components (població ocupada: assalariada i autònoma i en empreses).

El 29% de les empreses del Baix Llobregat treballen en el sector comerç. El 25% de la població autònoma i el 22% de l'assalariada està ocupada en el comerç.

Pes del comerç en el total de l'estructura productiva. 2016.

Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Dades del 2T 2016.

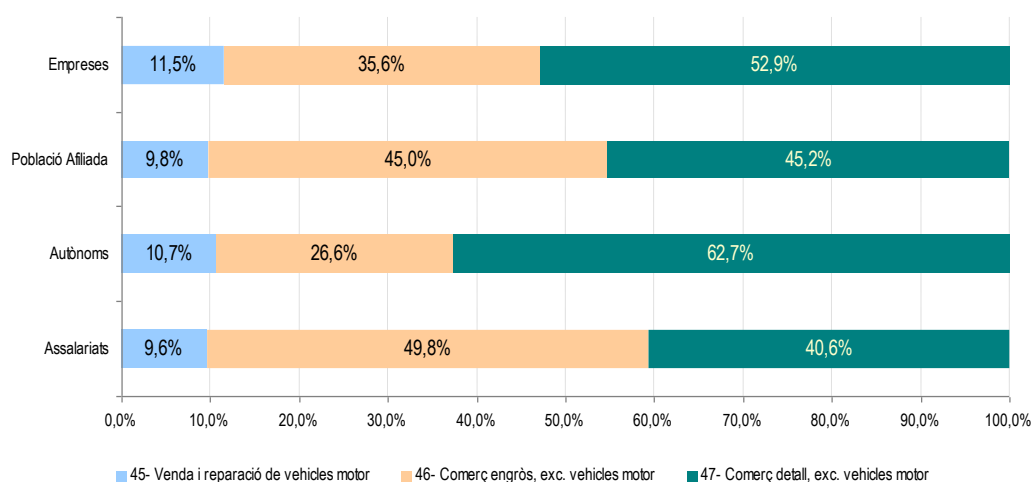
La població ocupada en el comerç a la comarca és de 61.694 persones. Gran part d'aquesta treballa en el comerç a l'engròs (27.754) i en el comerç al detall (27.878). Del total de les empreses registrades en aquest sector (6.252), 3.306 estan dedicades al comerç al detall. El comerç a l'engròs és l'activitat que concentra un major volum de població assalariada (49,8% del total d'assalariats del sector comerç), en canvi la majoria del personal autònom (62,7%) i de les empreses (35,6%) treballa en el comerç al detall. L'activitat de venda i reparació de vehicles de motor és la menys present en el sector comercial del Baix Llobregat no superant l'11% del pes en el conjunt d'elements de l'estructura productiva.

Dades generals de l'estructura productiva del comerç al Baix Llobregat.

	Assalariats	Autònoms	Població Afiliada	Empreses
45- Venda i reparació de vehicles motor	4.697	1.365	6.062	722
46- Comerç engròs, exc. vehicles motor	24.365	3.389	27.754	2.224
47- Comerç detall, exc. vehicles motor	19.895	7.983	27.878	3.306
Total comerç	48.957	12.737	61.694	6.252
Total	226.621	50.609	277.230	21.504

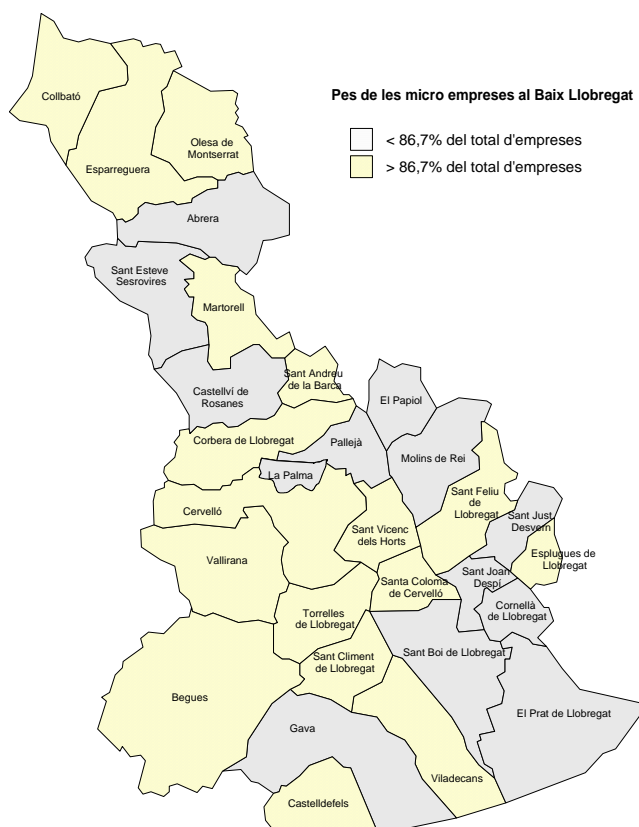
Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Dades del 2T 2016.

Pes de les activitats en el conjunt del sector comerç al Baix Llobregat.

Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Dades del 2T 2016.

Mapa 4. Pes de les micro empreses al Baix Llobregat.

El 86,7% de les empreses del sector comerç són micro empreses.

Begues, Vallirana, Corbera de Llobregat, Martorell i Olesa de Montserrat són els municipis on les micro empreses tenen més pes.

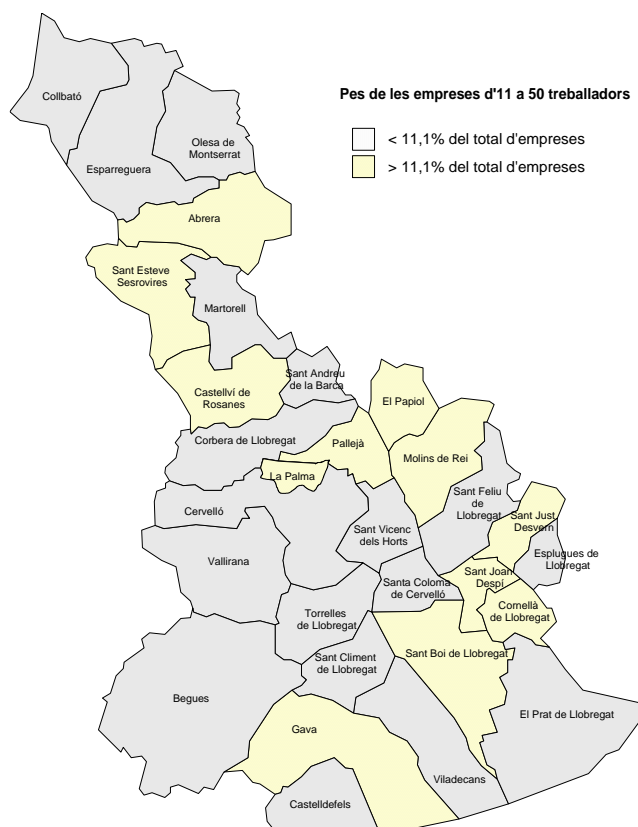
Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016.

Mapa 5. Pes de les empreses d'11 a 50 treballadores al Baix Llobregat.

L'11,1 % de les empreses de comerç tenen entre 11 a 50 persones ocupades al Baix Llobregat.

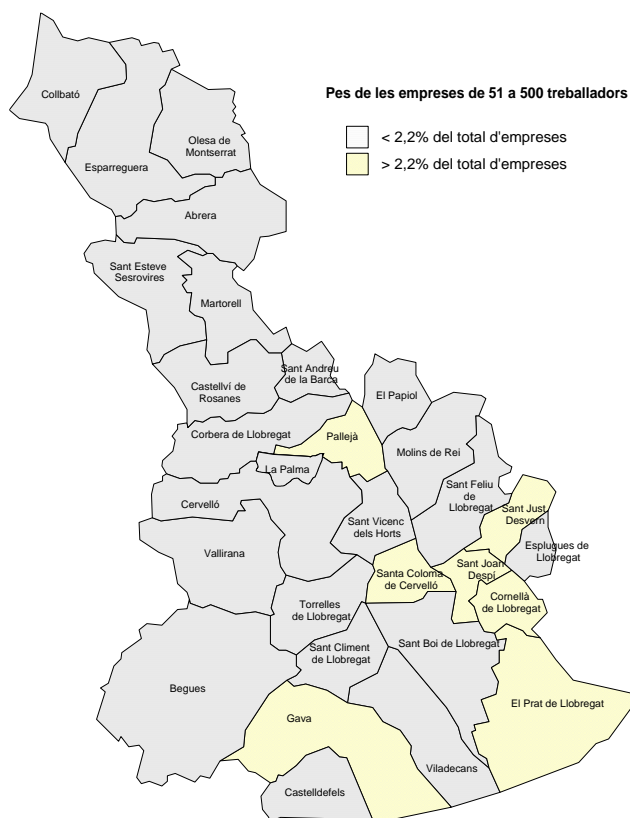
Només 12 municipis tenen un percentatge major d'aquest tipus d'empreses.

Sant Just Desvern, Castellví de Rosanes, Pallejà, Sant Joan Despí i la Palma de Cervelló són els municipis on les empreses d'entre 11 a 50 treballadors tenen més pes.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016

Mapa 6. Pes de les empreses de 51 a 500 treballadores al Baix Llobregat.

El 2,2% de les empreses del comerç tenen entre 51 a 500 persones ocupades.

Només set municipis tenen més percentatge d'empreses d'aquesta grandària.

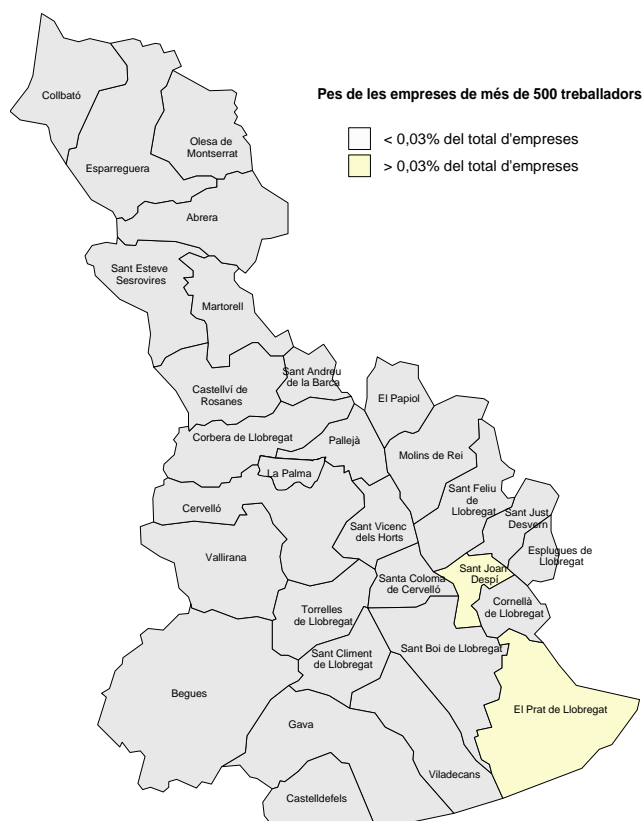
Santa Coloma de Cervelló, Sant Just Desvern, el Prat de Llobregat i Cornellà de Llobregat, són els municipis on les empreses d'entre 51 a 500 treballadors tenen més pes.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016

Mapa 7. Pes de les empreses de més de 500 treballadores al Baix Llobregat.

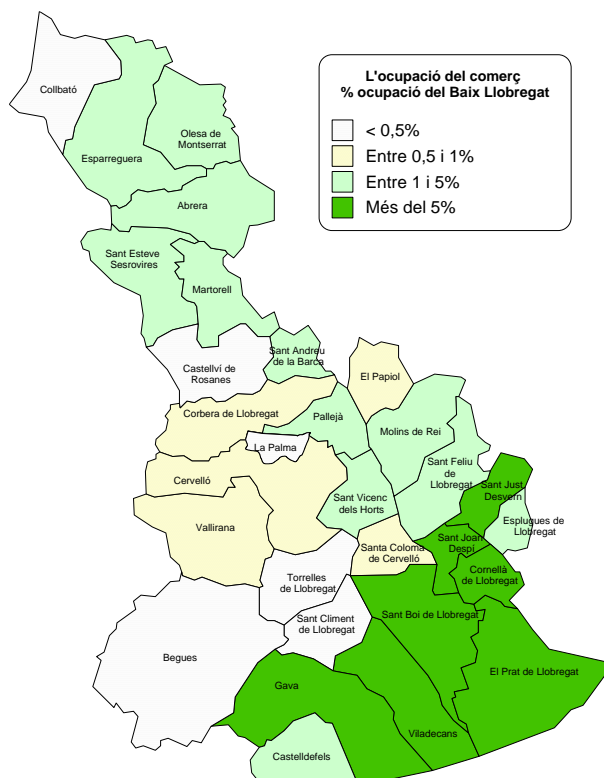
Les empreses del comerç registrades a la comarca amb més de 500 persones són gairebé inexistent a la comarca.

Només Sant Joan Despí i el Prat de Llobregat registren empreses amb aquesta grandària.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016

Mapa 8. Distribució de l'ocupació del comerç per municipis.

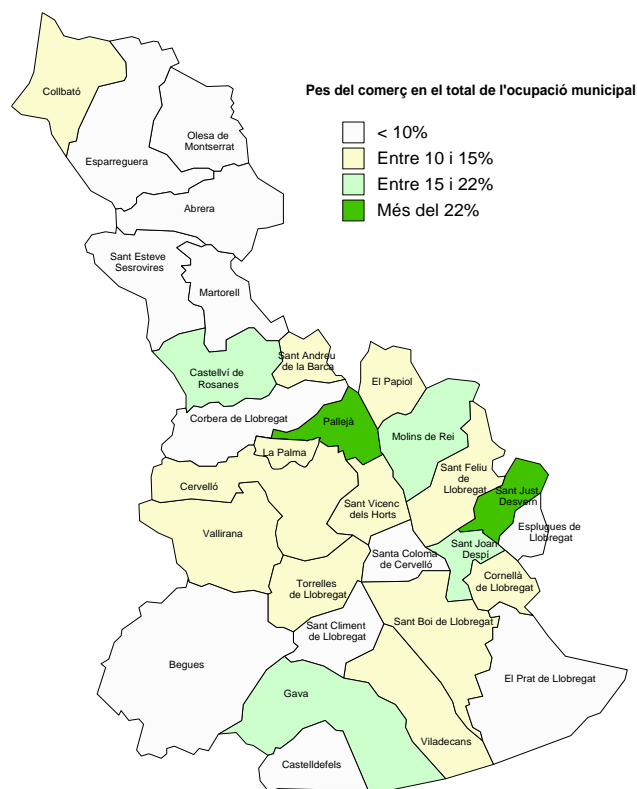
El 30% de la població ocupada en el comerç de la comarca es concentra en 3 municipis (Cornellà de Llobregat (14,2%), El Prat de Llobregat (10,3%) i Sant Boi de Llobregat (9,6%).

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016.

Mapa 9. Pes del comerç en l'ocupació municipal.

Però si s'observa el pes del comerç en el total de l'ocupació de cada municipi, Pallejà (24,4%), Sant Just Desvern (23,2%) i Molins de Rei (19,4%) són els que concentren un major pes de la seva ocupació en el sector.

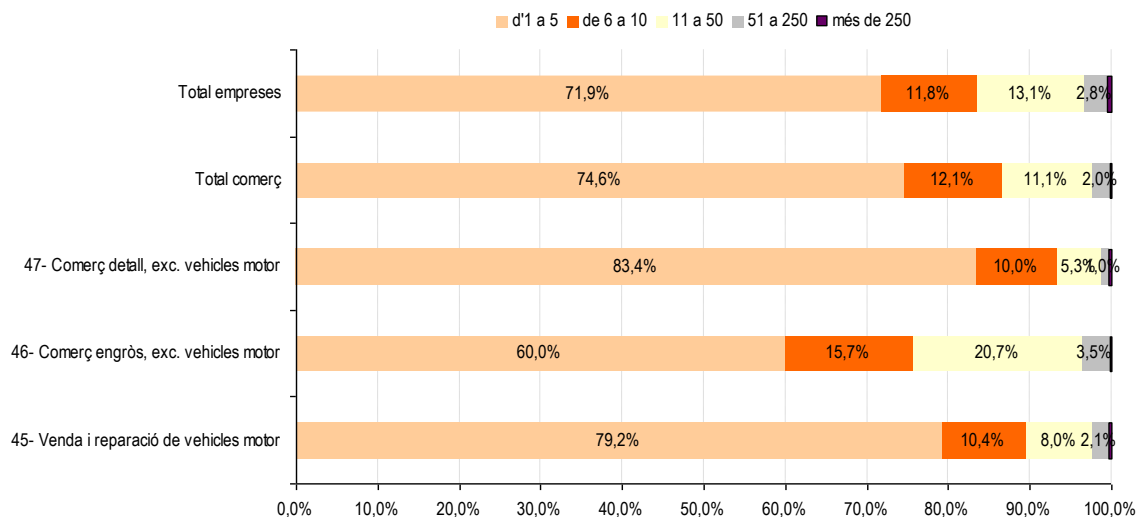
Martorell (5%), Corbera de Llobregat (6,8%) i Sant Esteve Sesrovires (7,4%), en canvi, són els municipis on el comerç presenta menys representació en el conjunt de la seva ocupació.

Font: OC-BL a partir de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. 2T 2016.

Les empreses del Baix Llobregat són majoritàriament microempreses (tenen menys de 10 treballadors). En el sector comerç aquest tret és encara més destacable. El 87% de les empreses ocupades en comerç són de menys de 10 treballadors. Per activitats, són les de comerç al detall i les de venda i reparació de vehicles de motor les que tenen un major percentatge de microempreses (93% i 90% respectivament). Tot i amb això el volum de microempreses del comerç en el conjunt de Catalunya és un 3% superior al del Baix Llobregat.

Sector comerç segons grandària de les empreses. Baix Llobregat.

Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Dades del 2T 2016.

Les empreses que més facturen al Baix Llobregat.

El Sistema de Anàlisi de Balances Ibèrics (SABI) ens facilita les dades de facturació de les principals empreses del sector comerç al Baix Llobregat.

A continuació es presenten les empreses que més van facturar en el 2014 (darreres dades disponibles) tant en el conjunt del sector com en el detall de les seves activitats: venda i reparació de vehicles; comerç al detall i comerç a l'engròs.

Xifra de negocis del sector comerç.

	Facturació
Volkswagen Audi España S.A	2.570.649.000,0 €
Cobega Embotelladora	732.227.017,0 €
Ingram Micro SL	626.961.000,0 €
Federación Farmacéutica S.COOP	594.791.788,0 €
Carburants AXOIL SL	453.273.988,7 €
EURO DEPOT SA	384.230.000,0 €
Garcia Munté Energia SL	301.868.809,0 €
INDUKERN SA	238.897.000,0 €
ACER Computer Ibérica SA	225.957.365,0 €
Teodoro García SA	208.554.960,9 €

Tot i que l'empresa de venda d'automòbils és la que més factura al Baix Llobregat,

Són les empreses de comerç a l'engròs les que més facturen en global.

Xifra de negocis de venda i reparació de vehicles de motor.

	Facturació
Volkswagen Audi España S.A	2.570.649.000,0 €
REMM Guitart SL	37.919.441,0 €
Automòbils A R MOTORS SL	26.591.699,5 €
TURIAUTO SA	25.609.339,7 €
CARHAUS SL	23.222.910,2 €
D L STARBAIX SL	18.647.157,6 €
TURYCAR SA	17.242.442,2 €
GRUP T Seminous SL	13.906.943,9 €
LINKCAR Automoció SL.	6.311.806,9 €
Auto Ocasión DIFI SL	2.535.699,7 €

Font: OC-BL a partir de les dades de la Diputació de Barcelona.

Xifra de negocis del sector comerç a l'engròs.

	Facturació
Cobega Embotelladora	732.227.017,0 €
Ingram Micro SL	626.961.000,0 €
Federación Farmacéutica S.COOP.	594.791.788,0 €
Carburants AXOIL SL	453.273.988,7 €
Garcia Munté Energia SL	301.868.809,0 €
INDUKERN SA	238.897.000,0 €
ACER Computer Ibérica SA	225.957.365,0 €
Teodoro García SA	208.554.960,9 €
COVIDIEN Spain SL	203.751.759,0 €
FERRERO Ibérica SA	192.904.584,0 €

Font: OC-BL a partir de les dades de la Diputació de Barcelona.

Xifra de negocis del sector comerç al detall.

	Facturació
EURO DEPOT SA	384.230.000,0 €
CONFORAMA SA	164.882.226,0 €
General Optica SA	141.915.843,0 €
PETRONIEVES SL	94.277.596,7 €
TOYS CENTRE SL	62.032.636,1 €
BERLIMED SA	52.884.000,0 €
METALCO SAU	36.701.335,8 €
MEDIA MARKT Saturn Administrac	36.530.232,0 €
FRAG comercio internacional SL	35.213.903,3 €
ETNIA Barcelona SL	31.884.311,3 €

Font: OC-BL a partir de les dades de la Diputació de Barcelona.

Evolució del sector i impacte de la crisi.

L'evolució del comerç en quant creixement de l'ocupació i de les empreses és paral·lela a la del conjunt de l'estructura productiva de la comarca.

De 2005 a 2008 tant el conjunt de la comarca com en el comerç s'observa un creixement de la població ocupada. Tot i que aquest creixement és més intens en el total de la població ocupada (+9%) que en el comerç (+0,6%).

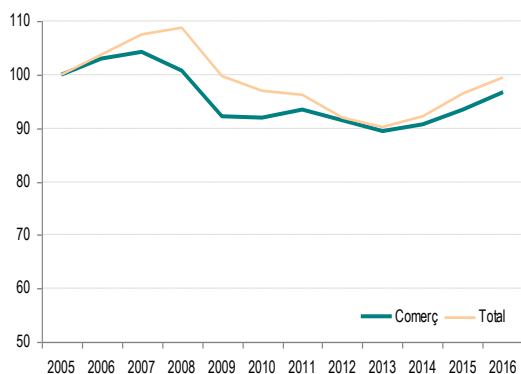
El 2008 suposa un punt d'inflexió en el creixement de l'ocupació. Tant en el total de l'economia productiva de la comarca com en el sector comerç la destrucció de l'ocupació es fa palesa (respecte el 2008, el 2009 registra un descens de més del 8% de la població ocupada).

El 2013 és l'any amb menor ocupació registrada en el sector comerç de la sèrie observada (2005-2016), i és a partir de 2014 que comença l'etapa de creixement de l'ocupació tant en el conjunt de l'estructura productiva com en el comerç.

El 2016 registra un major increment de l'ocupació en el sector comerç (3,5% més d'ocupació que en el 2015) que en el conjunt de l'ocupació de la comarca (+3,3%).

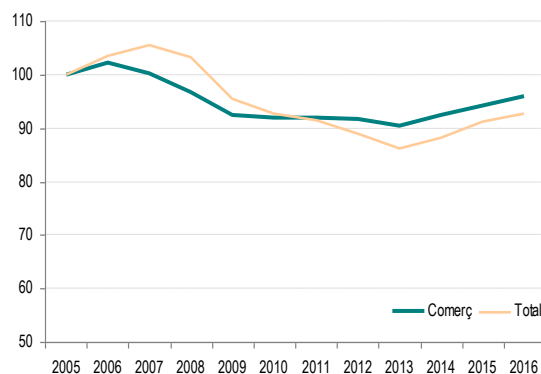
Evolució de l'ocupació (2005-2016).

Base 100=2005.

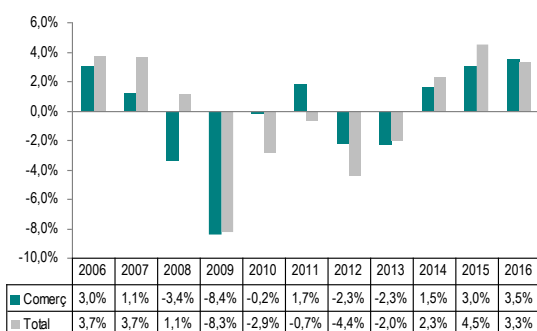

Evolució d'empreses (2005-2016).

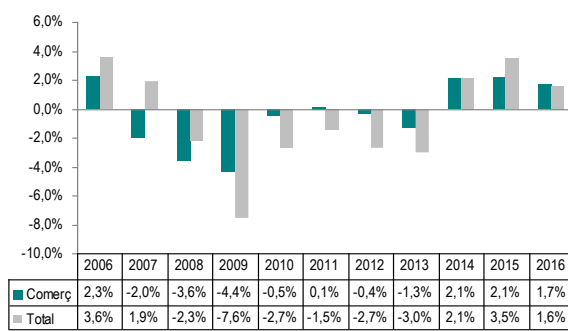
Base 100=2005.

Variació interanual Població ocupada

Variació interanual Empreses

Font: OC-BL de les dades del Departament d'Empresa i Coneixement. Dades corresponents al segon trimestre de cada any.

Conceptes i contextualització de les dades

El sector comerç inclou les activitats de Venda i reparació de vehicles de motor (CCAE09 45); Comerç engròs (CCAE09 46) i Comerç al detall (CCAE09 47). A continuació s'inclou el detall de cada una de les activitats com també la correspondència amb la classificació d'activitats de 1993 (útil per a disposar de dades anteriors al 2008).

Correspondències CCAE09/CCAE93 per a les activitats del sector comerç

45- Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	50- Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors; venda al detall de combustible per a vehicles de motor
451- Venda de vehicles de motor	501- Venda de vehicles de motor
452- Manteniment i reparació de vehicles de motor	502- Manteniment i reparació de vehicles de motor
453- Venda de recanvis i accessoris de vehicles de motor	503- Venda de recanvis i accessoris de vehicles de motor
454- Venda, manteniment i reparació de motocicletes, i dels seus recanvis i accessoris	504- Venda, manteniment i reparació de motocicletes i ciclomotors, i dels seus recanvis i accessoris
	505- Venda al detall de carburants per a l'automoció

Les 4 activitats de la nova classificació s'inclouen en l'anterior activitat. El 505 seria la única activitat que no s'inclou de la mateixa manera en la nova classificació.

46- Comerç engròs i intermediaris, exc. vehicles motor	51- Comerç engròs i intermediaris, exc. vehicles de motor
461- Intermediaris del comerç	511- Intermediaris del comerç
462- Comerç a l'engròs de primeres matèries agràries i d'animals vius	512- Comerç a l'engròs de primeres matèries agràries i d'animals vius
463- Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac	513- Comerç a l'engròs de productes alimentaris, begudes i tabac
464- Comerç a l'engròs d'articles d'ús domèstic	514- Comerç a l'engròs de productes de consum, diferents dels alimentaris
465- Comerç a l'engròs d'equips per a les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC)	515- Comerç a l'engròs de productes no agraris semielaborats, ferralla i productes de rebuig
466- Comerç a l'engròs d'una altra maquinària, equips i subministraments	516- Comerç a l'engròs de maquinària i equips
467- Altres tipus de comerç a l'engròs especialitzat	517- Altres tipus de comerç a l'engròs
469- Comerç a l'engròs no especialitzat	

Les activitats 464 i 465 no troben correspondència en l'anterior classificació, les altres sí. Tot i amb això podien estar incloses en la resta d'activitats de la classificació anterior.

47- Comerç detall, exc. vehicles motor i motocicletes	52- Comerç detall, exc. vehicles motor; reparacions
471- Comerç al detall en establiments no especialitzats	521- Comerç al detall en establiments no especialitzats
472- Comerç al detall de productes alimentaris, begudes i tabac en establiments especialitzats	522- Comerç al detall d'aliments, begudes i tabac en establiments especialitzats
473- Comerç al detall de combustibles per a l'automoció en establiments especialitzats	523- Comerç al detall de productes farmacèutics, articles mèdics, bellesa i higiene
474- Comerç al detall d'equips per a les tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC) en establiment	524- Altres tipus de comerç al detall d'articles nous en establiments especialitzats
475- Comerç al detall d'altres articles d'ús domèstic en establiments especialitzats	525- Comerç al detall de béns de segona mà, en establiments
476- Comerç al detall d'articles culturals i recreatius en establiments especialitzats	526- Comerç al detall fora d'establiments
477- Comerç al detall d'altres articles en establiments especialitzats	527- Reparació d'efectes personals i efectes domèstics
478- Comerç al detall en parades de venda i mercats ambulants	
479- Comerç al detall fora d'establiments, excepte en parades de venda i mercats ambulants	

Es correspon amb 2 activitats de la classificació anterior (50 i 52)

Del 50 seria el 473 actual

Les activitats que s'inclouen en el 47 ho estan en el comerç anterior, les reparacions no estan incloses en la nova classificació.

Les dades disponibles del sector comerç a nivell comarcal són les d'affiliació. Les dades de clima empresarial i indicadors de percepció al consum només estan disponibles a nivell català.

Dades de referència

2026.CAT Estratègia per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. **Anàlisi Estratègic Sectorial dels sectors domèstic i comerç a Catalunya.**

http://mediambient.gencat.cat/web/contenut/home/ambits_dactuacio/educacio_i_sostenibilitat/desenvolupament_sostenible/estrategia_per_al_desenvolupament_sostenible_de_catalunya/estudis_de_diagnosi/archivos/comerc_i_consum.pdf

Informe anual d'estructura empresarial Any 2015. Observatori del treball i model productiu. Generalitat de Catalunya.

http://observatoriempresaiocupacio.gencat.cat/web/contenut/generic/documents/empresa/estructura_empresa/2015/arxius/Informe-empreses_2015.pdf#page=10

Informe anual del sector del comerç detallista a Catalunya. Any 2015.

Comerç en xifres 2016.

Resum de les principals dades del comerç com les seves tendències i eixos principals.

http://empresa.gencat.cat/web/contenut/21_-_comerc/documents/arxius/ComercEnXifres.pdf

Amb la col·laboració de:

